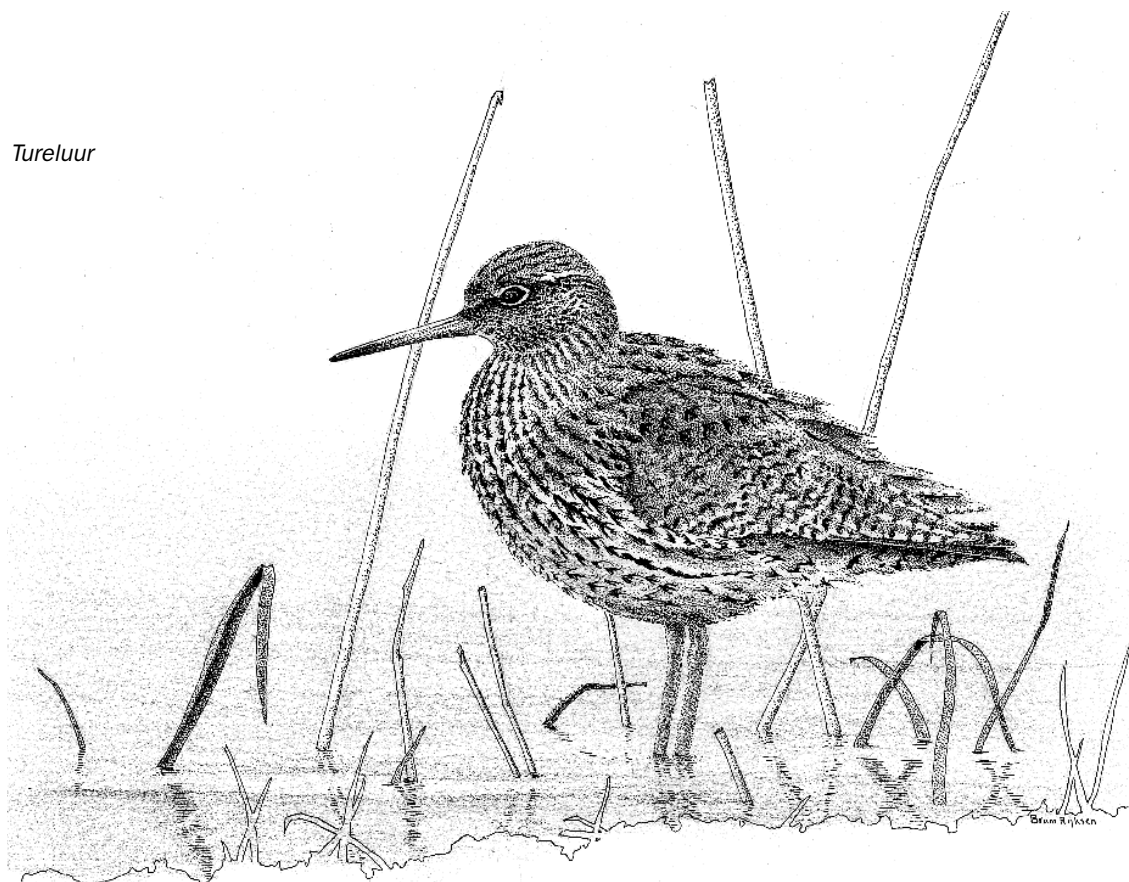

Weidevogelpoel of broedputje

Een weidevogelpoel ligt in een open graslandgebied en is, zoals de naam al aangeeft, vooral aangelegd voor weidevogels. De oever langs het grootste deel van de poel loopt flauw af en is vaak slikkig. Er is een relatief brede, drassige zone waar weidevogels, zoals kievit en tureluur en hun jongen voedsel zoeken. Een dergelijke poel heet in Friesland 'broedputje' omdat weidevogels er vaak dichtbij broeden. De poel is te combineren met andere elementen, zoals een afgeplagd stuk grasland, een rietzone of schraal grasland.

Tureluur

Doelstellingen

- voedselbron voor vogels, voornamelijk weidevogels
- voortplantingsplaats voor amfibieën en insecten

Winst voor de natuur

In en rond een weidevogelpoel groeien vaak allerlei moeras- en waterplanten, zoals echte koekeksbloem, moerasvergeet-mij-niet, watteranonkel en waterweegbree. In het vroege voorjaar zoeken vogels als kievit, tureluur en watersnip voedsel op de oevers. Soms komen er ook kluten voor. Ook jonge weidevogels zijn vaak al voedselzoekend op de slikkige rand van de poel aanwezig. In het water rusten en foerageren eenden, bijvoorbeeld wintertaling en zomertaling. Komen er stekelbaarzen in de poel voor, dan foerageert de lepelaar er soms. Verder planten zich in de poel amfibieën voort, zoals groene kikker en kleine watersalamander. Ook allerlei insecten, zoals libellen en watertorren, vinden er een leefplek.

Meest geschikte lokaties

- een (relatief) open gebied: hoogopgaande bomen en struiken houden weidevogels op afstand;
- in een gebied waar sowieso weidevogels voorkomen: aanleg van een poel heeft hier meer effect dan in een gebied waar deze vogels ontbreken;

- in een nat gebied: u hoeft u minder water op te pompen;
- naast laag blijvende struiken: de poel is geschikter voor amfibieën;
- niet te dichtbij, maar ook niet te veraf van fiets- en wandelpaden: ook recreanten kunnen genieten van de natuur bij een weidevogelpoel. Houd bijvoorbeeld een afstand aan van circa 100 meter.

Teunis Jacob Slob, ecologisch melkveehouder te Noordeloos (ZH), heeft twee jaar geleden een poel in zijn weiland laten graven: "In deze poel van 20 bij 30 meter komen veel weidevogels foerageren. Al heel snel zaten er ook libellen, torren, kevers en kikkers. De grootste verrassing was de ontdekking van het melkviooltje, een zeldzame plant. We genieten erg van de poel. Er is altijd wel wat te zien of te horen. Dit voorjaar wordt er een wandelroute uitgezet die onder andere langs de poel loopt, zodat ook de recreant kan meegenieten."

Aanleg en beheer van een weidevogelpoel

Een weidevogelpoel heeft, uiteraard, vooral betekenis voor weidevogels en hun jongen. Die vinden er voedsel, ook in droge tijden wanneer elders in het grasland niets of weinig te eten voorhanden is. Vooral in droge zomers, na het maaien van de eerste snede, is dit van groot belang voor jonge weidevogels. Door ook andere elementen, zoals struweel, aan te leggen zijn ook andere dier- en plantensoorten gebaat bij de aanwezigheid van een weidevogelpoel.

- **Ga bij de gemeente na of u een vergunning nodig heeft en zo ja, welke**

Het kan zijn dat u een aanlegvergunning nodig heeft en mogelijk ook een ontgrondingsvergunning.

- **Kies een plek die geschikt is voor weidevogels**

Weidevogels hebben een voorkeur voor een open, weinig verontrust gebied. Graaf de poel op minstens 100 meter afstand van hoogopgaande bomen of bebouwing. Weidevogels gedogen wandelaars – en zeker fietsers – als zij de weidevogels maar niet direct verstoren. Het verdient daarom de voorkeur een sloot of andere barrière aan te leggen tussen de poel en een fiets- of wandelpad.

- **Houd een doorsnede aan van minimaal 20 meter**

De maat van een weidevogelpoel hangt sterk af van de mogelijkheden die de plaats biedt waar de poel komt te liggen. Maak geen kleine poel, maar houd minimaal een doorsnede van 20 meter aan. Groter mag, maar hoeft niet per se.

- **Maak de poel voldoende diep en zorg voor een flauw talud**

Graaf de poel zo ver uit dat het diepste punt 1,5 meter beneden maaiveld komt te liggen. De poel bevat dan ook in droge tijden water. Zorg voor flauw aflopende oevers van 1:10. De doorsnede van de poel is dan al gauw 30 meter. Maak in ieder geval aan de noordkant een flauw talud. De poel is dan ook aantrekkelijk voor amfibieën, die op deze oever het meeste profijt hebben van zonnewarmte.

- **Laat de oever grillig verlopen**

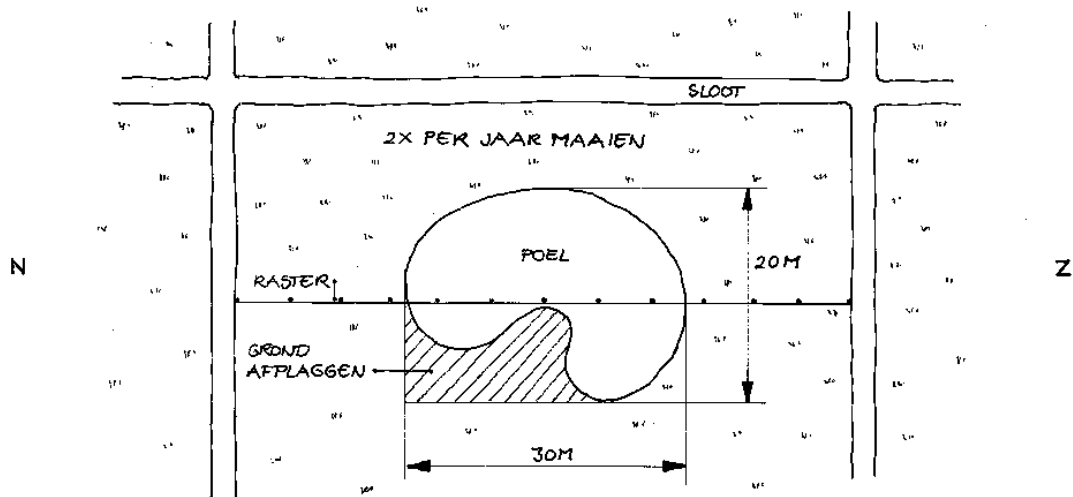
Een poel met een grillige oever biedt meer mogelijkheden voor de natuur dan wanneer de oever recht is. Er zijn meer drasse situaties. Bovendien ziet een grillige oever er aantrekkelijker uit.

- **Zorg voor een slikkige rand**

Een slikkige rand biedt meer voedsel aan weidevogels en hun jongen dan een grasmat tot aan het water. Zo'n slikkige rand ontstaat door lichte vertrapping door vee. Zorg er voor dat het vee maar een beperkt deel van de poel kan betreden. Plaats een raster om te voorkomen dat het vee in de gehele poel komt. Een slikkige rand ontstaat ook door te baggeren en de bagger uit op de flauwe oever uit te spreiden.

- **Plag een deel van het grasland rond de poel af en beheer dit als hooiland**

Plag een deel van het grasland langs de poel af. Beheer dit als extensief hooiland, bijvoorbeeld door één maal per jaar te maaien. Hierdoor bevordert u de aanwezigheid van meer soorten planten en daarmee van insecten.

Voorbeeld van een weidevogelpoel

Arbeid en financiering

De kosten voor aanleg van een weidevogelpoel hangen sterk af van de bereikbaarheid en bewerkbaarheid van het betreffende perceel. Voert u (een deel van) het werk zelf uit, dan is dat natuurlijk goedkoper dan als u het geheel uitbesteedt aan een loonwerker. De kosten voor aanleg van een weidevogelpoel (exclusief afrasteren) lopen uiteen van circa f 7,- tot f 25,- per m³. Voor aanleg en beheer van een weidevogelpoel kunt u mogelijk subsidie krijgen via de regeling voor aanleg of onderhoud van landschapselementen in uw provincie of via de Regeling Beheersovereenkomsten en Natuurontwikkeling. Informeer bij uw adviseur.